

کنفرانس اقلیمی گلاسکو: آیا امیدی هست؟

کاظم نیکخواه

هیئتهایی از رهبران بیش از ۱۹۷ کشور جهان در کنفرانس اقلیمی سازمان ملل در گلاسگو در اسکاتلند که "COP26-کاپ ۲۶" نامیده میشود، شرکت کرده اند تا در مورد اقدامات دولتها برای جلوگیری از گرمایش زمین و تخریب محیط زیست بحث کنند و تصمیم بگیرند. گرتا تونبرگ فعال جوان شناخته شده محیط زیست که در میان صدها تظاهرکننده در اعتراض به دولتها شرکت دارد در برابر ساختمان این کنفرانس در میان جمعیت فریاد میزند "حرفهای تو خالی و مزخرف گویی بس است ما اقدام عملی میخواهیم" او به تظاهر کنندگان میگوید تغییر از آنجا (ساختمان کنفرانس دولتها) در نمی آید از خود ما اینجا در کف خیابان نتیجه خواهد شد.

امروز درست در حالیکه سران کشورها در این کنفرانس به "حرفهای تو خالی" ادامه میدهند، دانشمندان زیست محیطی اعلام کردند در ادامه بازسازی اقتصادی بعد از کرونا، تولید گاز کربنیک به اوج بی سابقه ای رسیده است. و ارزیابی کردند که افزایش گرمایش زمین به میزان یک و نیم درجه سانتیگراد که پیش بینی میشد طی ۲۰ تا ۴۰ سال آینده صورت گیرد، طی ده یا یازده سال آتی صورت خواهد گرفت و این افزایش گرما و عوارض جانبی آن نظیر خشکسالی و سیل و سونامی و فروکش کردن زمین و دیگر عوارض آن تیرات بسیار مخربی بر کره زمین و زیست انسانها و حیات خواهد داشت. یکی از تحقیقات نشان میدهد که در

اثر گرمایش زمین، تولیدات کشاورزی از سال ۱۹۶۱ تا کنون ۲۱ درصد بطور متوسط، و در برخی کشورهای گرمتر مثل آفریقا به میزان ۲۶ تا ۳۴ درصد کاهش یافته است.

تخریب محیط زیست به دلیل سیاستهای مخرب تولیدی در کشورهای مختلف سرعت دارد انجام میگیرد و کره زمین سرعت دارد به نقطه غیر قابل بازگشت نزدیک میشود. برخی صاحب نظران محیط زیست میگویند فی الحال ما نقطه بی بازگشت را پشت سر گذاشته ایم و بخش اعظم تغییرات اقلیمی دیگر قابل جلوگیری نیست. زمین دارد به جایی میرسد که برای زیست بشر و کلا حیات مناسب نیست. این تحول مخرب و وحشتناک در اولین بروزات

خود، تاثیرات اجتماعی و سیاسی مخربی را نیز به دنبال دارد. آوارگی میلیونی، گسترش فقر و قحطی و گرسنگی، مرگ و میر و امراض مهلک و همه گیر و افزایش تنشهای اجتماعی گوشه ای از نتایج نابودی محیط زیست در ابعاد کنونی است. استفاده گسترده از سوخته های فسیلی و مواد شیمیائی زیان آور، زغال سنگ و نابود کردن سریع جنگلها و گیاهان و از بین بردن حیات وحش و بسیاری اقدامات دیگر که اساس تولید سرمایه داری روی آنها بنا شده، بسرعت دارد محیط زیست بشر و کلا حیات را تخریب میکند. در نتیجه این روند از سال ۱۹۷۰ تاکنون گرمای زمین در حدی که با هیچ دوره دیگری در ۱۱ هزار سال گذشته قابل مقایسه نیست، افزایش یافته است.

یک تحقیقات گسترده در سال گذشته نشان داد که بین سپتامبر ۲۰۲۰ تا فوریه ۲۰۲۱ یعنی به فاصله حدود پنج ماه، دوازده میلیون و پانصد هزار نفر از مردم مجبور به ترک محل سکونت خود شده اند. متوسط سالانه جابجایی و آوارگی مردم به دلیل گرمایش زمین فی الحال به بیش از ۲۰ میلیون نفر در سال رسیده است.

در کشورهای مثل ایران تحت حکومت اسلامی، تخریب محیط زیست بی حساب و کتاب تر و غیر قابل کنترل تر و وحشیانه تر دارد صورت میگیرد. در ایران لازم نیست که انسان از ابزارهای تخصصی پیش رفته یا دانش محیط زیستی برخوردار باشد تا ابعاد وحشتناک تخریب محیط

زیست را لمس کند و ببیند. جنگلها بسرعت دارد نابود میشود، دریاچه ها و رودخانه ها به دلیل سیاستهای مخرب آبی خشک میشوند، ریزگردها زندگی مردم را با شکنجه و عذاب و بیماریهای کشنده همراه کرده است، هوای سالم در هیچ کجا وجود ندارد، خیابانها و زمینها به دلیل برداشت غیر قابل کنترل ذخایر زیر زمینی دچار فرونشستهای بی سابقه میشوند، در نتیجه همه اینها فقر مردم گسترده تر و غیر قابل تحمل تر میشود، و آوارگی و خانه خرابی افزایش بی سابقه ای می یابد. عامل اصلی این تخریب نیز بیش از هرکس باندهای حکومتی و سرمایه داران وابسته به دایره حکومتی ها هستند که با حفاظ حکومت در حال تاراج آب و خاک و جنگل و حتی کوهها هستند.

وضعیت در ایران آنچنان بحرانی است که برخی حکومتیان میگویند بخشهای مهمی از کشور نظیر اصفهان و خوزستان تا ده سال آینده غیر قابل زیست خواهند شد. موارد فرونشست و فروکش زمین در شهرهایی مثل تهران و دیگر شهرها که بعضا تلفات جانی نیز برای مردم به همراه داشته، بسیار افزایش یافته است. جمهوری اسلامی علنا به جنگ محیط زیست رفته است و حتی فعالین محیط زیست را که در مورد وضعیت تکان دهنده محیط زیست هشدار داده اند، دستگیر میکند و به زندانهای طویل المدت محکوم میکند و برخی مثل زنده یاد کاوس سید امامی را در زندان به قتل میرساند. جمهوری اسلامی دشمن شماره یک محیط

زیست است.

امکان مقابله با نابودی محیط زیست

علیرغم تمام وضعیت ترسناک و ناامیده کننده ای که وجود دارد، تحقیقات دیگری نشان میدهد که از نظر تکنیکی بشر امکان جلوگیری از این روند خطرناک نابودی کره زمین و محیط زیست را هنوز تا مدت کوتاهی دارد. دانشمندان میگویند با سیاستهای درست و تصمیمات سریع و منطبق با محیط زیست میتوان جلوی روند نابودی محیط زیست را گرفت، یا حداقل بدرجه زیادی گرفت. اما لازمه این تغییر ریل اینست که دولتهای اصلی و بزرگ دنیا تغییر ریل دهند و بطور جدی و اضطراری برای جلوگیری از

تخریب محیط زیست سرمایه گذاری و سیاست گذاری و اقدام کنند و مایه بگذارند. مساله دقیقا اینجاست که اینچنین تغییر ریلی ساده نیست. اراده جدی و موثری برای آن وجود ندارد. کمپانیهای عظیم صنعتی که سودهای نجومی خود را در خطر می بینند و از لابیهای با نفوذ و پر قدرتی در دولتها برخوردارند، و مانع هرگونه بهبودی در سیاستهای محیط زیستی میشوند.

حقیقت اینست که اینگونه نیست که یک اشتباه ساده صورت گرفته و در نتیجه این وضعیت فاجعه بار زیست محیطی ایجاد شده است. مشکل، نفس یک سیستم اجتماعی و اقتصادی و سیاسی است که نام آن سرمایه داری است و در آن هرج و مرج و رقابت وحشیانه و سودجویی

بی حد و حصری حاکم است و توجه به زندگی مردم و محیط زیست در آن مطلقا جایی ندارد. این سیستم نشان داده است که سرمایه داران و دولت‌هایشان برای سود میکشند، نابود میکنند، و تخریب میکنند و به هیچ چیز جز سود و سلطه و کنترل حوزه نفوذ نمی اندیشند. کم نیستند حتی سرمایه دارانی که به دلیل زندگی شخصی خود و نسل‌های بعدی خود و خانواده هایشان بطور جدی نگران محیط زیست هستند اما اراده واحد و معقول و انسانی ای بر این سیستم حاکم نیست که مسیر این قطار مرگ را بخواهد یا حتی بتواند تغییر دهد. این مشکل اساسی است.

راه تغییر همانگونه که گرتا تونبرگ این دختر

جوان معترض محیط زیست میگوید از اراده مردم در کف خیابانها میگذرد. اگر مردم خطر را درک کنند و در صفوف میلیونی و دهها میلیونی به خیابانها بیایند و در برابر دولتهایشان قد علم کنند، میتوان امید داشت که تحرکی جدی برای مقابله با تخریب فاجعه بار محیط زیست صورت گیرد. تا کنون هم هرچه انجام شده زیر فشار اعتراضات مردم بوده است. تلاشهایی از جانب بخشهایی از مردم بویژه جوانان در دفاع از محیط زیست دارد صورت میگیرد و توجه جدی ای را بخود جلب کرده است. اما روشن است که هنوز کافی نیست و به اندازه کافی گسترده نیست. مردمی که با دردهای روزمره تر و فوری تر و ساده تری مثل گرسنگی و زندان و اعدام دست و پنجه نرم میکنند و ناچارند با

حکومتهایی مثل جمهوری اسلامی و طالبان و اردوغان و امثالهم برای دفاع از آزادی بیان و رفاه و مقابله با گرسنگی و زندان و شکنجه و اعدام و هزار درد و مرض دیگر بجنگند، آخرین مشغله شان شاید محیط زیست باشد. اما باید بدانیم که بهر حال فاجعه محیط زیست هم در کنار فجایع دیگر دارد از ما مردم قربانی میگیرد و اگر امروز بطور جدی با آن مقابله نکنیم ابعاد فجایع آن قابل حساب و کتاب نخواهد بود. در همه جا باید تلاش کنیم که توجه ها را به جنایات سرمایه داری و دولتهای سرمایه داران و غولهای سرمایه داری علیه محیط زیست جلب کنیم و جنبش دفاع از محیط زیست را هرچه گسترده تر دامن بزنیم و تقویت کنیم. دفاع از محیط زیست هم یک امر کاملاً سیاسی است و باید در

این چارچوب به آن نگاه کرد و اجازه نداد که محیط زندگی ما و نسلهای بعدی مان را بیش از این به نابودی بکشانند.

۴ نوامبر ۲۰۲۱

وب سایت:

www.wpiran.org

تماس با حزب:

پیامگیر تلگرام: **wpi_tamas@**

و یا با ارسال پیام به شماره

۰۰۴۶۷۰۰۴۴۷۴۲۵

از طریق سیگنال، واتساپ و تلگرام و اینستاگرام